

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Roberto Bellarmini Politani, Societatis Iesu, S. R. E.
Cardinalis, Institutiones linguæ Hebraicæ**

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

[Genf], 1619

De verbo perfecto. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69647](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69647)

solum usus loquēdi retinuit, ut prima litera cujuscunque radicis dicatur *Pe*, secunda *Ng*hain, tertia *Lamed*, eodem scilicet ordine, quo hæ tres literę in hoc verbo collocatę sunt. Quare diligenter erunt notandę, quod ubique hujusmodi appellationes magno sint usui.

CAP. II.

De verbo perfecto.

Diximus de verbo in genere, nunc de utraque verborum forma dicendum est.

Sunt enim verborum Hebraicorū *Perfecta* alia perfecta, alia imperfecta. Perfecta dicuntur, quę solū tres literas habēt in themate, quę radicales dicuntur, & ex iis nulla excidit inter conjugandum. Imperfecta dicuntur, quę vel constant pluribus quàm tribus literis radicalibus, aut ex tribus inter conjugandum aliquam amittunt.

2 Et

2 Et quamquam sunt omnes cō-
jugationes, tum perfectis, tum im-
perfectis communes: earum tamen
naturam, discrimina, vsum, regulas,
in perfectis potissimùm declarabi-
mus: non modò quia de iis priùs a-
gēdam videtur, vt ordo ipse postu-
lat: verum etiam quia illis cognitis,
imperfecta faciliùs cognoscentur.

3 Prima igitur cōjugatio *לִּינְהָל* pa-
nghal, vel vsitatiùs *לִּינְהָל* kal, id est le-
uis, seu expedita vocatur, quòd nul-
lam, initio præteriti, literam, præter
tres radicales adsciscat: neq. daghes
forti oneretur in secunda radicali.

4 Continet autem verba partim
absoluta, vt *עָמַד* nghamad, stetit, par-
tì trāscitiua, vt *שָׁמַר* sciamar, custodiuit.

*Paradigma verbi perfecti in prima
conjugatione Kal.*

לָמַדְתָּ Didicisti m. g. *לָמַדְתָּ* Indicatiue.
Didicisti g. *לָמַדְתָּ* Præteritum.

לָמַדְתָּ Didicisti m. g. *עָמַדְתָּ*
G 3 *Didi*

Discite f.g.	Qui docentur.	Didicerunt c.g.
למודנהו	למודים	למדו
Futura.	Qua docetur.	Didicistis m.g.
עתיד	למודה	למדתם
Discam c. g.	Qua docentur.	Didicimus c.g.
אלמוד	למודות:	למדנו
Discet m.g.	Infinitivus.	Didicit f.g.
ילמוד	מקור	למדה
Disces m.g.	Discere	Didicisti f.g.
תלמוד	למוד vel למוד	למדת
Discemus c.g.	in discendo	Didicistis f.g.
נלמוד	בלמוד	למדתי:
Discent m.g.	quum discerem, &c. Particip. actiu.	בינוני
ילמדו	בלמוד	Discens m.g.
Discetis m.g.	ad discendum	לומד
תלמדו	ללמוד	Discentes m.g.
Discet f.g.	à discendo	לומדים
תלמוד	מלמוד:	Discens f.g.
Disces f.g.	Imperativus.	לומדה vel לומדת
תלמדו	צווי	Discentes f.g.
Discet, & discetis f.g.	Disce m.g.	לומדות:
	למוד	Particip. Passiu.
תלמודנה	Discite m.g.	פעול
	למדו	Qui docetur.
	Discet f.g.	למוד
	למדו	לומד

Admonitio.

Tum in hoc Paradigmate, tum in consequentibus non modo litera, quæ radicalibus aut præponuntur, aut adduntur, siue inseruntur, sed etiam puncta singula diligenter obseruanda. Paradigmata enim instar regularum esse debent. Quare nos eam tantum persequemur, quæ ex paradigmatis cognosci nequeunt, aut à communi norma recedunt.

REGVLAE.

De Præterito.

I Tertia persona, quæ est ipsa radix, Tres terminationes tertie personæ, Præteriti, vel thema, tres habet pûctorum formas. Prima est cum-, vt לָמַד lamad. Quæ forma verborum est communis. Secunda cum. & , vt יָפַי zaken, senuit. Ceterum eodem prorsus modo declinatur, quo prima. יָפַי zakanta, senuisti, יָפַי zakanti, senui, excepto Benoni, de quo paulo infra. Tertia cū. & i, vt יָכַח jachol, potuit: quæ tamen est rarissima, & retinet suum cholem in Præterito, præter-

G 4 quam

quam in tertia persona fœminini singula-
ris, יכלה, jacela, potuit, & tertia plura-
lis, יכלו, jacelu, potuerunt.

Exceptiones.

1 Tertia persona singularis fœminini
sub vltima radicali ץ vel ן, habet parach
pro sceua, לקחת lakachat, accepisti,
שעמתי sciamanghat.

2 Secunda radicalis interdum habet
segol in secūda persona plurali שאלתם scie-
eltem, postulastis, à quo etiam שאלתי
sciaalti, sicut à ילד jalad, genuit, ילדתי
jalidti, & ירשתם jerisctem, hæredita-
tem adiistis, à ירש jarasc.

De Benoni.

1 Benoni sæpè habet cholem sine vau
נחמד nghomed, stans, למד lomed, di-
scens. Interdum etiam secundum punctū
est חירי גדול, חירי גדול, sustentās.

2 In verbis secunda forma, vbi secun-
dum Præteriti punctum est tsere, Benoni
à Præterito non differt, vt זקן zaken, se-
nuit, & senescens, seu senex: nam sæ-
pè

DE VERO PERFECTO. 105
pè benoni tanquam nomen toar videtur
vsurpari.

3 Prior vox fœminina status est abso-
luti, posterior regiminis, & affixorū. Quòd
si vltima radice sit gutturalis, pro duplici
segol ponitur duplex patach, תַּמְּוֹ שׁ scio-
manghath: quod pro sequentibus etiam
conjugationibus obseruandum.

De Paul.

Hoc participiū differt à participio con-
jugationis secunda, quòd hoc significet rem
fieri, dum adhuc fit, quæ adhuc perma-
neat. Interdum pro sciurec inuenitur kib-
buts, vt לַבַּשׁ lavusc, indutus. Intransiti-
ua hoc tempore caret, vt נָפַל naphal, ce-
cidit, עָמַד nghamad, stetit. Quaedam
nomina huic participio similia videntur.
שׂוֹכֵן sciacun, habitator, נְחִישׁ ngha-
tsun, fortis.

Appendix.

1 Quaedam sunt participia vtriq; com-
munia, id est patach necessitatis, פֹּתַח po-
theach, aperiens, פֹּתַח pathuach, qui

G S an

aperitur, שׁוֹמֵעַ sciomeangh, audiens,
שׁוֹמֵעַ sciamuangh, qui auditur. *Quin*
etiam in Benoni retrocedit interdum pa-
tach ad secundam, loco isere, נֹטַע no-
tangh, plantans, pro נֹטַע noteangh,
qua apud Græcos & Latinos diceretur
syncope.

2 *In participiis est regimen ut in sub-*
stantiuis. Ergo propterea etiam puncta
mutant, פְּעִלֵי אֵינן ponghale aven, fa-
cientes iniquitatem.

Nonnulla utrumque participium de-
siderant, קָרַב karav, appropinquavit,
רָחַק rachak, elongavit, & alia multa.
Ergo in his nomen Toar loco utriusque
participij adhibetur, קָרוֹב karov, pro-
pinquus, רָחוֹק rachok, longinquus.

De infinitiuo.

Infinitiui formæ tres inueniuntur, לְמוֹד lamod,
לְמוֹד lemod, לְמַד lemad. Pri-
mæ (לְמוֹד lamod) ferè vsus est, ut junga-
tur alijs modis augendi causa, ut dicitur
par. 4. cap. 3. de Syntaxi. Cholem in vlti-
ma

ma hîc frequentius habent activa, quàm patach, etiam illa quorum tertia est gutturalis: פתח pethoach, aperire, שמע sciemoangh, audire. Neutra fere amāt patach, שכב sciechav, dormire.

De Gerundius.

1 Gerūdia formātur è secunda, & tertia forma Infinitivi, præpositis literis quæ ^{Literæ quæ formant gerundia.} tuor huius vocis בכלם, quæ recepto more litera bichlam, vel Gerundy appellātur. Porrò ex his prima tres בכל bichla, hoc habent commune cum tribus literis futuri יתן jiten, quòd recipiunt chiric paruum pro sceua, sequente sceua, ne duo sceuaim initio concurrant: ם verò habet chiric sequente daghes, quia non est simplex litera, sed integra præpositio םן min, quæ abjecta secunda litera, solet ejus loco insigere daghes.

2 Si prima radicis est gutturalis, quæ requirit sceua cōpositum: aut: tunc litera בכל bichla, & litera יתן jiten, sub se habebunt punctum affine sequenti, hoc est
- vel

-vel, *וְ*, *וְ* בכבוד *בְּכֹד* banghavor, in trans-
eundo, *וְ* באור *בְּאוּר* beezor, in auxiliando,
וְ תגבור *תְּגַבּוּר* tanghavor, transibis. Idem ferè
servatur in Imperativo, & Futuro.

3 Quòd si, ut sæpè fit, gutturales simpli-
ci sceua contenta sint, tamen litera servi-
les, formativa gerundi, & futuri, suum
vel retinebunt, ut *וְ* יחפ *יְחַפּוּ* jachphots, vo-
let, *וְ* ילחזר *יְלַחְזְרוּ* langhzor, ad auxiliadū. Por-
rò hæc tertia, & secunda regula Gerundio-
rum etiã Præterito Niphal cõmunis est.

Appendix.

1 Quod autem ad *וְ*sum, significatio-
nemq. literarum *בְּכֹלָם* bichlam attinet
in gerundijs: duæ priores *בְּכֹלָם* bich, tempus
aliquando præsens, & frequentius imper-
fectum perfectumq. respiciunt: duæ poste-
riores *וְ* lam, ad futurum ferè referun-
tur. *בְּ* significat In, Inter, Quum, Quando,
Posteaquam. Idem ferè *בְּ*. *וְ* autem signi-
ficat ad, ut. *בְּ* è, ex, de, à, ne.

2 Ex his gerundijs efficitur *וְ*sitatissima
circumlocutio conjunctiva, ut ex his exem-
plis

plis patebit: בלמוד נער bilmōd nanghar, in discendo puer, id est quum discit puer, quum disceret, postquam didicit, quum didicerit, vel didicisset, &c. Idē fere significat בלמוד נער chilmod nanghar. Ita etiam ללמוד נער lilmod nanghar, ad discendum puer, id est ut discat: מלמוד נער millemod nanghar, à discendo puer, id est ne discat, &c.

3 Infinitivus, & Cerundia cum ה paragogico habent plerumque: sub prima radicali, ut למשחה lemosccha, ad vngendum. Interdum idem est punctum sub secunda, לרחקה lerachoka, ad elōgandum: vel sub prima חמצה chumtsa, fermentare. לחמלה lechumla, ad parcendum. Quae sequuntur tertiā formam (למד lemad) habent chiric sub prima radicali, ut לרנעה lerivngha, ad accumbendum: vel propter gutturalem לאשמה leascma, ad delinquendum. Quod si secunda thematis sit gutturalis, sub ea erit: , sub prima לתאבה lethaah

thaa

110 PARS III. CAP. II.
thaava, ad expetendum.

De Imperatiuo.

1 Ferè imperatiuus sequitur terminá-
tionem Infinitiu: interdum tamen in pa-
tach desinit, quum scilicet verbum est neu-
trum, aut quum secunda thematis est gut-
turalis, aut tercia est, ה, vel ע, ut שכב scie-
cav, jace, גאל gheal, redime, פתח pe-
tach, aperi.

2 Pluralis fœminina abicit interdum
vltimum ה cum precedente camet, inter-
dum retinet cametis abjecto ה, ut שמעו
sciemanghan, audite, pro שמענה scie-
manghena, קראו Kerena, vocate, pro
קראנה Kerena.

Appendix.

1 Propter ה paragogicum prima radi-
cis habet plerumque cametis caio, ut זכרה
zocra, memento. Interdum tamē ha-
bet cametis longum שמרה sciamera, cu-
stodi, vel cholem, זועמה zonghema,
detestare: atq; adeò chiric, & segol, מכרה
michra, vende, ערחה eghercha, or-
dina.

dina.

2 Pluralis masculina habet interdum sub prima radice camers caton, *וְחָרְבוּ* chorbu, desolamini, *וּמִשְׁכּוּ* mosccu, trahite.

3 Cum accentibus distinguentibus (de quibus par. 1. c. 6.) pluralis masculina, à forma *שָׁמַר* sciemor, facit *שְׁמֹרוּ* sciemoru, custodite, *גְּזֹרוּ* ghezoru, diuidite: à forma *שָׁלַח* scielach, *שְׁלַחוּ* scielachu: *שְׁמַעוּ* sciemanghu, audite.

De Futuro.

1 Formatur ab imperatiuo additis quatuor literis, videlicet *אֵתָן* etan, quarum est signum primæ personæ cōmunis generis, numeri singularis, *וְלִמְדוּ* elmod, discam. י est signum tertiæ personæ, generis masculini viriusque numeri, *וְלִמְדוּ* ilmod, discet, *וְלִמְדוּ* ilmedu, discēt. ה est signum secundæ personæ, generis masculini, viriusque numeri, *וְלִמְדוּ* tilmod, disces, *וְלִמְדוּ* tilmedu, discetis, & omnium personarum generis fœminini.

וְ

וְלִמּוֹד tilmōd, discet, תִּלְמְדוּ tilmēdi, disces, תִּלְמְדוּנָה tilmōdna, discetis, & discēt. נ est signum primæ personæ communis generis, numeri pluralis, וְלִמּוֹד nilmōd, discemus.

2 Ultimum pūctum non solum est cholem, וְלִמּוֹד ilmōd: sed etiam patach, in ijs præsertim, quæ vel neutra sunt, וְיִשְׁכַּב isccav, dormiet: vel secundam, tertiamve gutturalem habent, וְיִגְהַל igheal, redimet, וְיִפְתַּח iphtach, aperiet. Sūt quæ utroque modo efferuntur, וְיִשְׁבוּת iscboth, vel וְיִשְׁבַּת iscbath, desinet.

Appendix.

1 Plurale fœmininum interdum abijcit ultimum, וְתִלְבַּשׁוּ tilbascna, induetis f.

2 In voce יַעֲמֹדנָה ianghamōdna, stabunt, ponitur jod loco ת, וְיִשְׁפֹּטוּ iscphutu, judicabūt, וְיַעֲבֹדוּ tanghavuri, transibis, sciurec pro cholem.

3 Cholem primæ personæ futuri propter paragogicum transit in scenam, וְאִשְׁמְרָה efcem

escmera, custodiam: *variùs in camets*
caton, vt אשקטה esckota, quiescam.

Quòd si persona fiat Mlel, manet cholem
 אשמרה escmora, custodiam.

4 *Observandum est tertiam personam*
fœminini generis, numeri singularis, & se-
cundam masculinam ejusdem numeri, sē-
per esse, tum in perfectis, tum in imperfe-
ctis verbis, eandem, vt nihil vnquam neq̄
punctis inter se, neque literis differant.

Conjugatio secunda Niphal.

נפעל niphngal. *Litera Nun præpo-*
sita initio, est character hujus conju-
gationis. In qua verbum passiuam
habet significationem, si in prima
habuerit actiuam, vt מסר masar, tra-
didit, נמסר nimsar, traditus est. Alioquin
hic habebit actiuam, more deponē-
tium apud Latinos, vt נשבע nischangh,
juravit, נלחם nilcham, pugnavit. Est c-
nim generalis regula, vt ea verba,
quæ in Kal non sunt vsitata, cujuscū-
que conjugationis sint, explicen-

H cur

tur juxta significationem verborum in Kal. Interdum etiã Niphal habet reciprocam significationem, vt Hit-pael נשמר *niscmar, custodiuit se.*

Indicativus.

Præteritum.

	הלמדו	נלמדה	נלמד
	הלמדנה:	נלמדת	נלמדת
Futurum.		נלמדתי:	נלמדתי
	אלמד	Infinitiuus.	נלמדו
	ילמד	הלמד	נלמדתי
	תלמד	בהלמד	נלמדנו
	נלמד	כהלמד	נלמדה
	ילמדו	להלמד	נלמדת
	תלמדו	מהלמד:	נלמדתי

Imperatiu. Benoni.

תלמדו	הלמד	נלמד
תלמדנה:	הלמדו	נלמדו

Regula conjugationis Niphal.

De Præterito.

1 Litera Nun characteristica habet chiric, sequente sceua muto.

2 Quod

2 Quòd si prima radicalis fuerit gutturalis, Nun habebit segol, vel patach pro chiric, eodem modo, quò dictum est suprà in secunda, & tertia regula Gerundiorum, vt נִעְרַךְ *na-gharac*, ordinatus est, נִעְבֵּךְ *nenghar*, turbatus est.

Appendix.

1 Reperitur tamen etiam prima radicalis cum segol, נִהַפְכוּ *nehaphcu*, versi sunt, נִחַרְבוּ *necherbu*, occisi sunt.

2 Tertia masculina interdum desinit in cholem, נַחְתוּם *nachtom*, signatum est, נִנְחַתוֹר *nanghtor*, exorabilis fuit.

De Benoni.

1 Benoni habet vltimum punctum camers, vt differat à præterito, quòd habet patach.

2 Paul participio passiuo carent quatuor conjugationes, Niphal, Pual, Hophal. & Hitpael.

Appendix.

Fæminina vox posterior ob gutturalem

H 2 vere

tertiam recipit duplex *patach*, נִשְׁלַחַח *ni-*
selachath, missa est, vt *suprà dictum est*.

De Infinitiuo, Imperatiuo,
 & Futuro.

1. Hæc tria carent litera figuratiua
 ך, & ideo loco eius infigitur daghes
 in prima thematis: atque vt id senti-
 ri possit, additur ad Infinitiuum, &
 Imperatiuum litera ה, quod non fuit
 necesse in futuro, quum idem præ-
 stare possent literæ איתן *et an*.

2. Si prima thematis sit gutturalis,
 aut ך, quæ nõ recipiunt daghes, mu-
 tatur punctum breue literæ præce-
 dētis in longum, id est chiric vel se-
 gol in tsere, vt pro הֶעָבֵר *hinghaver*, di-
 cimus הֶעָבֵר *henghaver*, & pro אֶעָבֵר
enghaver אֶעָבֵר *enghaver*.

3. In Infinitiuo cum literis בְּכֶלֶם *bi-*
chlām inter dū omittitur illud ה addi-
 titium, licet non semper, vt בְּעֵטָף *be-*
nghateph, quum deficeret, Thren. 2. legi-
 mus pro בְּהֵעָטָף *behenghateph*. Reperi-
 tur

tur etiam, licet rarissime, & pro ה, nec non ipsum ה servatum in Infinitivo, & Imperativo. Item chiric sub ה in Futuro, loco segol.

4 In Infinitivo, Imperativo, & Futuro, vltimum punctum fere est tse-re, sed illud mutatur interdum in segol, quando videlicet accentus retrahitur ad penultimam, vt חִשְׁבָהּ *hifsciamer*, *custodiri* vel *custodire*: interdum in patach, quando scilicet vltima littera est ה, vel ו, quod fit gratia breuitatis, vt חִשְׁבָהּ *hifsciameangh*, *audiri*, vel *audire*, pro חִשְׁבָהּ *hifsciameangh*.

5 Infinitivus, & Imperativus interdum perfectus vsurpatur, hoc est cū littera ה figuratiua, נִשְׁלַח *nischloach*, *mittere*, & מִלְחָמָה *nilchom*, *pugna*, & *pugnare*.

Conjugatio tertia Piel.

פִּינְחֵל *pinghel*. Character huius conjugationis est daghes impressum secundæ literæ radicali, præcedente

chiric paruo למד *limmed*, *diligenter didicit*. Ac primùm quidem actiua hinc vehementiorem habet significationem, vt שבר *sciavar*, *fregit* in Kal, in Piel שבר *scibber*, *confregit*. מסר *masar*, *tradidit*, מסר *misser*, *diligenter tradidit*. Deinde quæ in Kal erant neutra, hinc sunt actiua, הלך *halac*, *ambulauit*, הלך *hillec*, *ambulare fecit*, *deduxit*: qua in re cum Hiphil conuenit. Tertio sunt hinc verba contrariæ significationis, vt שרש *sciorefc* in Poel *radices egit*, שרש *sciorefc*, *radicitus euellit*. Denique reperiuntur hinc verba, quæ in Kal non sunt usitata, vt הלל *hillel*, *laudauit*, און *izzen*, *auscultauit*: vel quæ utrobique idem significant, vt גרש *garasc*, & גרש *gheresc*, *ejecit*.

Indicatiuus.

Præteritum.

למד	למדו <small>diligenter didicit.</small>	למד
למדת	למדתם	למדת
למדתו	למדנו	למדתו
		Ben

למדנהו למדות Benoni.

Futurum. Infinitivus. מלמד

אלמד מלמדים למד

ילמד מלמדה בלמד

תלמד מלמדת כלמד vel

נלמד מלמדות: ללמד

ילמדו Paul. מלמד

תלמדו Imperativus. מלמד

תלמד מלמדים למד

תלמדו מלמדה למדו vel

תלמדנהו: מלמדת למדו

Regula conjugationis Piel.

1. Secundum punctum interdum est patach, שבש scibbar, contriuit, praefertim si vltima radicalis sit ח aut ע. שלח scillach, dimisit, בלע billangh, perdidit.

2. Tere ob maccaph mutatur in fegol, בקש-לי bikkeslets, quae fuit illusor. Idem accidit sine maccaph, דבר dibber, locutus est, כפר chibber, expiavit.

Haec duae regulae etiam in Futuro, Imperatiuo & Infinitiuo locum ha-

H 4 bent,

bent, יגלח *jegallach*, rader, יסקלח *sciallach*,
 dimitt e, & dimittere.

De Participiis, & Infinitivo.

Participia hujus cōjugationis, at-
 que adeò Hiphil & Hitpaël, initio
 asciscunt ם: & quod punctum habet
 hęc litera, idem quoque habent lite-
 ræ איתן *etan* in his tribus conjugatio-
 nibus.

2 Infinitivi ultimum punctum est
 etiam cholem יסור *jassor*, corrigere.

Regula generalis hujus conjugationis.

Quando secunda radicalis est gut-
 turalis, aut ך, quæ daghes nō admit-
 tunt, ad illud supplendum puncta
 breuia sub prima radicali per omnes
 modos mutantur in longa, scilicet
 chiric in tsere, parach in camets, kib-
 buts in cholem, vt בֵּרַךְ *berech*, benedi-
 xit, מְבַרֵךְ *mebarech*, benedicens, מְבוֹרָךְ
mëborach, benedictus, יְבַרֵךְ *jebarech*, be-
 nedicet, בָּרַךְ *barech*, benedicere & bene-
 dic.

Adm

Adnotatio.

Sapè tamē non suppletur punctum daghes, ut נחם nicham, consolatus est, מרחפת mepached, expauescens, מרחפת merachepheth, cubans, ינהג jenaheg. ducet, מהר maher, festina, לבער lebaher, ad succendendum. Idq̄ præsertim quum secunda est ו, ח, aut ה, ut in his exemplis apparet.

Conjugatio quarta Pual.

פחל punghal. Characteris loco habet in prima radicali kibbutz sequēte daghes forti, למד lummad. Est autem passiuua superioris actiuæ: rariùs tamen vsurpatur, caretq̄ Imperatiuo & Gerundiis.

	למדות:	למדה	Præteritū.
Infinitiuus.		למדת	למד
	למוד:	למדתן	למדתי
Futurum. Benoni.			למדו
	אלמד	למד	למדתם
	ולמד	למדו	למדנו
	תלמד	למדה	נלמד
		H	5

תלמדו	תלמדו	תלמדו
תלמדנה	תלמדו	תלמדו

Observationes.

1 Pro kibbutz interdum reperitur cametz sceua, vt שדרר *scioddad*, *vastatus est*, & sciurec abjecto dages, vt יולר *julad*, *natus est*. Quædam tamē exempla habent יולר *jullad*.

2 Quando secunda est gutturalis, aut resc, prima habet cholem, רעך *donghach*, *extinctus est*, טורף *toraph*, *raptus est*. Sic futurum יבורך *jeborac*, *benedicetur*. ה tamen ante se recipit kibbutz, רחץ *ruchatz*, *lotus est*.

Conjugatio quinta Poel.

פועל *ponghel*. Cujus figuratiua est vau quiescens in cholem post primam thematis, vt שומר *sciomer*. Dicitur בנין מרבע *binjan merubbangh*, conjugatio quadrata, propter quatuor literas quibus constat: etsi vau puncti potius quàm literæ munus obit. Significationem habet communē,
hoc

hoc est modò actiuam, modò passiuam, vt apud Latinos dimetior, amplector.

Præteritum.

לֹמַד	מְלֻמְדוֹת	לֹמַד
לֹמְדִי	Paul.	לֹמְדֶת
לֹמְדָנָה:	מְלֻמְד	לֹמְדֶתִי
Futurum.	מְלֻמְדִים	לֹמְדוּ
אֲלֹמֶה	מְלֻמְדָה	לֹמְדֶתֶם
יִלְמַד	מְלֻמְדוֹת:	לֹמְדֶנּוּ
תִּלְמַד	Infinitiuus.	לֹמְדָה
נִלְמַד	לֹמַד	לֹמְדֶת
יִלְמְדוּ	בִּלְמַד	לֹמְדֶתִי:
תִּלְמְדוּ	בִּלְמַדָה	Benoni.
תִּלְמַד	לְמִלְמַד	מְלֻמְד
תִּלְמְדוּ	מְלֻמְדִים:	מְלֻמְדִים
תִּלְמְדָנָה:	Imperatiu.	מְלֻמְדָה
	לֹמַד	מְלֻמְדֶת
		vel

Observationes.

1. Hæc conjugatio non differt, quod ad inflexionem, à Piel, nisi in prima radicali, quæ semper habet yau quiescens in cholem.

2. Interdum terminatur verba hujus conjugationis in patach, vel camets, quum potissimum sumuntur in passiva significatione.

Adnotatio.

Verba perfecta raro admodum in hac conjugatione usurpantur, sed per eam potius inflectuntur, quorum secunda van, vel jod quiescit, ut בִּין bin, intelligere, כּוּן cun, parare. Item nonnunquam defectiva nghajin, ut גּוּלֵל golel, voluere. De quibus suo loco.

Conjugatio sexta Hiphil.

Pro caractere habet ה initio, & jod ante ultimam, ut הִלְמִיד hilmid. Significat proprie alicujus actionis esse auctorem, suasorem, impulsorem, ut שָׁכַב sciachav, jacuit, in Kal, in Hiphil הִשְׁכִּיב hischiv, fecit jacere, hoc est prostravit, aut aliquid hujusmodi: Ergo quæ in Kal sunt Neutra, hîc sunt Activa: & quæ ibi simplicem actionem significabant, hîc duplicem

indic

indicant: vt שמעו *sciamaugh*, *audiuit*,
 השמיעו *hiscmiangh*, *fecit audire, auditum*.
restituit. Quædam tamen hîc simpli-
 cem tantum actionem habent: ve-
 rum ea erunt in Kal ferè inusitata, vt
 השליך *hisclic*, *projecit*.

	הלמידו	מלמדות:	Præteritum.
	הלמידו	Paul.	הלמיד <small>fecit di- scere.</small>
	הלמדנה:	מלמד	הלמדת
Futurum.		מלמדים	הלמדתי
	אלמיד	מלמדה	הלמידו
	ילמיד	מלמדות:	הלמדתם
	תלמיד	Infinitiuus.	הלמדנו
	נלמיד	הלמיד	הלמידה
	ילמידו	vel הלמד	הלמדת
	תלמידו	בהלמיד	הלמדתי:
	תלמיד	בהלמיד	Benoni.
	תלמידו	להלמיד	מלמיד
	תלמדנה:	מהלמיד:	מלמידים
		Imperatiu.	מלמידה
		הלמד	vel מלמדת

Observationes Conjugationis
 Hiphil.

De

De Præterito.

1 Si prima sit gutturalis, quæ plerumque habet sceua compositum, figuratiua ה habebit segol, vt העמיד *henghemid*, constituit: vel patach, si vau copulatiua præfigatur, והעבדת *vehanghav adta*, & *seruire fecisti*: interdum תירה, העבדת *henghavaria*, *transire fecisti*. Segol etiam, sed rarissime הכלמנו *hecklamnu*, *erubescere fecimus*.

De Participiis.

1 In utroque participio abjicitur litera ה, & punctum ejus trahitur ad literam מ euphoniæ gratia: dicitur enim מלמיד *malmid*, pro מהלמיד *mehalmid*. quod idem servatur in futuro sub literis איתן *etan*, vt אלמיד *almid*, pro אהלמיד *ahalmid*. Aliquando tamen præter regulam in futuro reperitur ה *he* simul cum איתן *etan*, vt יהושע *jehosciangh*, *saluabit*, pro יושע *josciangh*.

2 Benoni sub מ detinet patach etiam
tiam

tiam ante gutturales, vt *מַעֲמִיד* *manghamid*, *constituens*. In plurali reperitur nonnunquam sceua pro jod, vt *מַחֲלֵמִים* *machlemim*, *somniantes*.

3 Paul sub *מ* habet interdum camets sceua, vt *מִשְׂזָר* *moszar*, *duplicatus est*, & *חִירִי* *chiric*, *מִשְׁחָת* *miscchat*, *corruptus*.

4 Prima radice, si fuerit gutturalis, requirit camets sceua, & camets sub *מ*, vt *מַעֲמָד* *manghomad*, *statutus*. Quod idem in toto Hophal quoq; seruetur, vt sint puncta similia.

De Infinitiuo, Imperatiuo, &

Futuro.

1 Horū triū vltima syllabarecipit sæpè tsere pro chiric, vt *הַשְׁלֵךְ* *hasclech*, *projice*: etiam jod quiescente interdum adscripto, vt *יַמְסֵר* *jamser*, *tradere faciet*. Verūm tsere ob maccaph, transit in segol, vt *הַשְׁלֵךְ־נָא* *hasclēna*, *projice quaeso*.

2 Eadem vltima reperitur etiam cum patach, vt *הַנְּחֵת* *hanchath*, *descendere*

dere, fac, præsertim propter guttural-
les ה, ע, ר, vt יבטח *javtach*, faciet fidere,
השמע *hascmangh*, fac audire, הפצר *haph-
tsar*, fac transgredi.

3 In futuro plurali secunda radi-
calis inuenitur cum sceua, vt ידרכו
jadrech, tendent, pro ידרכו *jadrichu*.

4 Gerundi j litera ל formatiua, in-
terdum abjicit ה, ejusq; punctum
ponit sub litera formatiua, vt לשבית
lasbith, ad cessare faciendum, pro להשבית
lehasbith.

Appendix.

1 Iod vltima sepe desideratur, manente
solum chiric paruo sub secunda radicali,
vt לשמע *lascmiangh*, ad faciendum au-
dire, השמרם *hascmidam*, disperdere
eos.

2 Infinitiuus sub ה interdum habet chi-
ric, ita vt voce à præterito non differat, vt
השמיר *hascmid*, disperdere: interdum
segol propter primam gutturalem, vt החזיקי
hecheziki, apprehendere me.

3 Aleph

3 Aleph reperitur pro אשכים, ו, ה, אשכים asc-
cim, manè surgere, אברך, avrec, ge-
nuflecte. Hoc enim per Imperativum
plerique explicant.

Conjugatio septima Hophal.

הפעל hophngal. Characteristicam
habet literam ה cum camets cateph.
Continet Passiva respondentia Acti-
vis in Hiphil, vt הלמד holmad, factus
est discere, hoc est alterius auctoritate
didicit, &c. Caret non modò Paul
Participio, sed etiam Imperativo, &
Gerundiis.

rundiis, & Im Benoni. Præteritum.

perativo caret	הלמד	הלמד
hac conjugatio.	הלמדים	הלמדת
Futuram.	הלמדה	הלמדתי
אלמד	vel הלמדת	הלמדו
ילמד	הלמדות:	הלמדתם
תלמד	Infinitivus.	הלמדנו
נלמד	הלמד:	הלמדה
ילמדו	Participio,	הלמדת
תלמדו	Præterito, Ge	הלמדתן:
	I	הלמדי

תִּלְמַד תִּלְמַדִּי תִלְמַדְנָהּ

Observationes conjugationis Hophal.

1 Sub He, & literis futuri interdū loco chatephcamets inuenitur kibbutz, vt השלכה *huselecha*, projecta est, vel ו, vt הוחל *huchal*, ceptum est.

2 Si prima thematis fuerit gutturalis, sub illa erit camets sceua, & sub ה camets in tota conjugatione, vt העבר *hangbovar*, trajectus est:

Appendix.

*Conjugationes merè passiva, vt Pual, & Hophal, magna ex parte sunt mutila, & olim Præteritum, & Futurum habebant. Porro in his nomen agentis non exprimitur: ideo carent Imperatiuo. Niphal tamen quum est reciprocum, habet Imperatiuum, vt השמר *hischamer*, custodire, caue. aliàs ferè illo caret.*

Conjugatio octaua Hithpael.

התפעל *hithpanghel*. Formatur ab Imperatiuo piel, cui characteris loco ה syllaba præfigitur, vt לָמַד *lamm*

DE VERBO PERFECTO. 131
lammed, fit התלמד *hithlammed*. Est au-
 tem actiua, & passiua simul. Signifi-
 cat actionem eiusdem in seipsum, ac
 propterea nulla est passiua, quæ illi
 respondeat. Interdum tamen est si-
 gnificationis Kal, vt התהלך *hithhallee*,
ambulauit. Quædam etiam hîc simu-
 lationem declarant, vt התעשר *hich-*
nghascier, simulauit se diuitē, התחל *hich-*
chal, simulauit se egrotum: quod Itali di-
 cerent, *Fece dell' ammalato, Si fece ricco.*

Præteritum.

Imperatiu.	מתלמד	התלמד
	מתלמדה	התלמדת
	מתלמדת	התלמדתי
	מתלמדות:	התלמדו
	התלמדנה:	התלמדתם
Futurum.	Infinitiuus.	התלמדנו
אתלמד	התלמד	התלמדה
יתלמד	בהתלמד	התלמדת
תתלמד	כהתלמד	התלמדתי
נתלמד	להתלמד	התלמדתם
יתלמדו	מהתלמד:	Benoni.
		מתלמד
		תתל
	I	2

תתלמדו תתלמדו תתלמדו
תתלמדו

*Observationes Conjugationis
Hithpael.*

1 Secundaradicalis habet daghes, ut in Pael. Ideo, si illa fuerit א, ע, aut ר, praecedens habebit camets pro patach, ut התפאר *hithpaer, gloriatus est.*

2 Tere ultimæ syllabæ mutatur in segol, si sequatur maccaph, ut התהלך *hithhallec Noach, ambulavit Noë.*

3 Ultima admittit etiam patach, ut התחזק *hithchazzak.*

4 Interdum sub litera ה ponitur camets sceua, vel kibbutz, loco chiric, ut התפקד *hithpakked.*

5 Interdum ה excidit, & loco ejus ponitur daghes in prima thematis: quod ferè usu venit, quando prima thematis est ה, vel ט, vel ר, ne duæ literæ ejusdem soni concurrant, ut התטהר *hittaher, mundavit se, pro התטהר*
hitt

DE VERBO PERFECTO. 133
hithaber. In aliis rariùs id contingit.

Appendix.

1 Syllaba הָהּ semper preponitur Imperatiuo Piel, exceptis verbis, quæ primam radicalem habent vnam ex his quatuor, שׁ, צ, ס, ו, quæ enim inchoantur à ם, vel שׁ, non ponunt הָ illius syllabæ characteristica ante primam radicalem, sed post, vt השתמר hithhammer, custodiuit se, non התשמר hithsciammer, à שמר sciammar, הסתבל hithhabbel, oneravit se, non התסבל hithsabbel, à סבל saval. Quæ à צ, non modo postponunt הָ, sed etiam mutant in שׁ, vt הצטרק hitstaddek, justificauit se, non הצטרק hitstaddek, à צרק tsadak. Quæ à ו, postpositum illud הָ verunt in ר, vt הורמן hizdammen, constituit se, non הותמן hizthammen, à ומן zaman. Fit autem huiusmodi in his omnibus immutatio ad cacophoniam euitandam.

2 Nonnunquam loco הָ primæ huius conjugationis literæ reperitur א, vt אתחבר ethch

I 3 . ethch

3 Ea verba, quae habent Poel, (de quibus supra, (mutant etiam Hitpael in Hitpoel, quod eodem modo flectitur, quo Poel,

Exemplum omnium conjugatio.

8	7	6	5
התפעל	הפעל	הפעיל	פועל
התפקד	הפקד	הפקיד	פוקד
visitavit seipsum.	praefectus est ad visitandum.	praefecit ad visitandum.	visitavit, v. visitatus est.
מתפקד	הפקד	מפקיד	מפוקד
visitans seipsum.	praefectus ad visitandum.	praeficiens ad visitandum.	visitans, vel visitatus.
עקר.	עקר.	מפקד	מפוקד
		praefectus ad visitandum.	visitans, vel qui visitavit.
התפקד	הפקד	הפקיד	פוקד
visitare seipsum.	praefici ad visitandum.	praeficere ad visitandum.	visitare, vel visitari.
התפקד		הפקיד	פוקד
visita teipsum.	caeret.	praefice ad visitandum.	visita, vel visitare.
אתפקד	אפקד	אפקיד	אפוקד
visitabo me ipsum.	praeficiar ad visitandum.	praeficia ad visitationem.	visitabo vel visitabor.

praep

præpositis literis duabus characteristicis
 חח. Atque hæc de verbis perfectis dicta
 sint.

num, temporum, ac modorum Verbi.

4	3	2	1	
פֶּעַל	פָּעַל	נִפְעַל	קַל	
פִּקַּד	פִּקַּד	נִפְקַד	פִּקַּד	עָבַד Præteritum.
diligenter vi- sitatus est.	diligenter vi- sitavit.	visitatus est.	visitavit.	
פִּקַּד	מִפְקַד	נִפְקַד	פּוֹקֵד	כִּינוּנִי participium præsens seu actiuum.
diligenter vi- sitatus.	diligenter vi- sitans.	visitatus.	visitans.	
caret.	מִפְקַד	caret.	פִּקֹּד	פָּעוּל participium præteritum seu passiuum
	diligenter vi- sitatus.		visitatus.	
פִּקֹּד	פִּקַּד	הִפְקַד	פִּקֹּד	מִקְוֹד infinitiuus.
diligenter vi- sitari.	diligenter vi- sitare.	visitari.	visitare.	
caret.	פִּקַּד	הִפְקַד	פִּקֹּד	צִוִּי imperatiuus.
	diligenter vi- sita.	visitare.	visita.	
אִפְקַד	אִפְקַד	אִפְקַד	אִפְקֹד	עָתִיד futurum.
diligenter vi- sitabor.	diligenter vi- sitabo.	visitabor.	visitabo.	